

Nr 437

Av herrar Gustafsson i Skellefteå och Wedén, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Mödrahjälp och Mödrahjälpnämnderna.

Samhällets stöd vid barnsbörd utgår genom den allmänna sjukförsäkringen i form av moderskapshjälp omfattande förlossningsutgifter och moderskapspenning. Den senast nämnda ersättningen gäller dels ett engångsbelopp på 270 kronor (vid flerbörd 405 kronor), dels under vissa villkor även barntillägg och tilläggspenning, enligt samma normer som vid sjukdom.

Dessutom utgår s. k. mödrahjälp som till skillnad från ersättningarna från sjukförsäkringen är en behovsprövad hjälpform. Mödrahjälpen högsta belopp är 600 kronor (vid flerbörd 800 kronor) och utgår till kvinna som genom havandeskap eller barnsbörd är i uppenbart behov av understöd.

Mödrahjälpen finansieras med statliga medel och beviljas av de s. k. mödrahjälpnämnderna som är knutna till länsstyrelsen. De för behovsprövningen erforderliga utredningarna göres av de kommunala barnavårdsnämnderna.

Frågan om mödrahjälpen utformning och administration har länge varit aktuell. Sålunda ansåg socialvårdskommittén att mödrahjälpen borde ingå som en del av övrig socialhjälp vilken enligt kommitténs mening borde finansieras av staten.

Familjeberedningen föreslog 1956 att mödrahjälpen skulle utgå i form av en förhöjd grundpenning inom den allmänna sjukförsäkringen enligt schematiska regler. Slutligen har den under 1958 arbetande besparingsutredningen föreslagit, att mödrahjälpen fr. o. m. 1961 skulle överföras till kommunerna som skulle handha såväl finansiering som administration. Besparingsutredningens motiv för denna omläggning har i första hand varit att en sådan reform skulle innebära en avsevärd förenkling av mödrahjälpen administration, som också i själva verket redan nu handhas av kommunerna. De länsvisa mödrahjälpnämnderna torde nämligen ha mycket små förutsättningar att själva bedöma föreliggande hjälpbehov och får därför så gott som uteslutande lita till de av barnavårdsnämnderna utförda undersökningarna.

En överföring av denna hjälpform till kommunerna torde inte medföra en alltför kraftig merbelastning av deras ekonomi, eftersom f. n. det ge-

nomsnittliga belopp kommunerna får från staten utgör endast 4 300 kronor för landskommuner och 16 300 kronor för städer.

Vi kan för vår del helt ansluta oss till besparingsutredningens förslag i detta avseende och föreslår i likhet med besparingsutredningen att mödranhjälpen fr. o. m. den 1 januari 1961 helt överföres till kommunerna. Härigenom kan nuvarande anslaget till mödranhjälp och mödranhjälpsnämnder (sammanlagt 6 175 000 kronor) fr. o. m. budgetåret 1961/62 helt avföras från 5:e ht.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställer vi,

att riksdagen vid sin behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 1, 5:e ht., måtte

- a) besluta att mödranhjälpen fr. o. m. den 1 januari 1961 helt överföres till kommunerna;
- b) besluta att mödranhjälpsnämnderna med anledning härav avskaffas fr. o. m. den 1 januari 1961;
- c) under punkten 13, Mödranhjälp, anvisa ett förslagsanslag av 3 miljoner kronor, vilket i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag innebär en besparing med 3 miljoner kronor; samt
- d) under punkten 14, Mödranhjälpsnämnderna, anvisa ett anslag av 87 500 kronor.

Stockholm den 27 januari 1960

Henning Gustafsson

Skellefteå

Sven Wedén
